

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie met het oog op de gedeeltelijke uitvoering van de verordening (EU) 2024/900 van 13 maart 2024 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame, van de Europese verordening mediavrijheid, en van de verordening artificiële intelligentie
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend voorontwerp van decreet wijzigt het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie ten gevolge van de Verordening (EU) 2024/900 van het Europees Parlement en de Raad van 13 maart 2024 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame, van de Verordening (EU) 2024/1083 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU (Europese verordening mediavrijheid) en van de verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie).

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier betreft het Beleidsveld Media, Inhoudelijk Structuur Element V. Mediabeleid.

In het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024 – 2029 zijn volgende passages terug te vinden:

“De Vlaamse Regering onderschrijft de uitgangspunten van het principe van no gold-plating. De Vlaamse overheid legt zelf geen hogere standaarden, doelen of normen bij de omzetting

van Europese of andere internationale regelgeving naar Vlaamse regelgeving om de Vlaamse economie en concurrentiepositie niet te ondergraven.”

“Vlaanderen heeft veel te winnen bij een krachtige en democratisch gedragen Europese Unie die trouw blijft aan haar motto ‘in verscheidenheid verenigd’. De Europese instellingen moeten de diversiteit in taal en cultuur in Europa als een sterke troef omarmen, respecteren en beschermen. Daarnaast moet het Europese beleid, met het oog op het realiseren van EU-doelstellingen ruimte bieden voor een gedifferentieerde aanpak, die rekening houdt met de verschillen tussen grote landen met veel open ruimte en kleine, dichtbevolkte gebieden.”

“Vrijheid van pers, vrije meningsuiting en onafhankelijke (onderzoeks) journalistiek zijn essentieel voor goed geïnformeerde burgers en een sterke democratie.”

In de beleidsnota media 2024-2029 zijn volgende passages terug te vinden onder SD V.1 “Via samenwerking en innovatie naar een sterker, veerkrachtiger en pluriform Vlaams media-ecosysteem” / OD V.1.2 “Samen met onze partners garanderen we een dynamisch en evenwichtig omroeplandschap in Vlaanderen”:

“Daarnaast verwijst ik ook naar de AI-verordening van de EU die op 12 juli 2024 werd gepubliceerd. De AI-verordening bevat regels voor de ontwikkeling en het gebruik van AI-systemen en geeft rechten aan burgers die in aanraking komen met AI-systemen. De tekst focust voornamelijk op transparantie over hoe AI wordt ingezet. Aangezien de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is voor AI-toepassingen die betrekking hebben op omroepactiviteiten, zal ik nagaan welke regelgevende initiatieven binnen onze Vlaamse mediabevoegdheid noodzakelijk zijn om de risico's rond AI te beperken zonder het innovatieve karakter en de mogelijkheden in de mediasector teniet te doen.”

“Vervolgens dient ook de Verordening van 29 februari 2024 over transparantie en gerichte politieke reclame een vertaling naar de Vlaamse rechtsorde te krijgen. Deze verordening heeft als doel om informatie-manipulatie en buitenlandse inmenging in verkiezingen tegen te gaan, en moet het voor burgers eenvoudiger maken om politieke advertenties als zodanig te herkennen, weten waar ze vandaan komen en kunnen nagaan of het gerichte reclame betreft. Het toepassingsgebied van deze verordening is niet louter beperkt tot audiovisuele en auditieve mediadiensten, maar omvat alle media. De wijze waarop de reclamediens wordt geleverd of verspreid, is irrelevant.”

“Ten slotte zal ik de mediaregelgeving in Vlaanderen ook in lijn brengen met de Europese Verordening Mediavrijheid (European Media Freedom Act, EMFA) die op 17 april 2024 gepubliceerd werd. De EMFA zorgt voor een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten in de interne markt en moet het pluralisme in de media en de onafhankelijkheid van mediadiensten beschermen. De tekst bevat een aantal nieuwe regels die van toepassing zijn op mediadiensten in de brede betekenis waaronder publieke en commerciële televisie- en radio-uitzendingen, audiovisuele mediadiensten op aanvraag, online mediadiensten, audiopodcasts en perspublicaties. De EMFA is eveneens een verordening, hetgeen betekent dat de tekst rechtstreeks toepasselijk is in de rechtsorde van de lidstaten zonder dat er uitvoeringswetgeving nodig is. Toch zullen we het mediadecreet met deze verordening in overeenstemming brengen.”

De BBT media 2025 stelt onder het luik OD V.1.2 “Samen met onze partners garanderen we een dynamisch en evenwichtig omroeplandschap in Vlaanderen”:

“Ik zal in 2025 de mediaregelgeving in Vlaanderen in lijn brengen met de Europese Verordening Mediavrijheid (EMFA) die op 17 april 2024 gepubliceerd werd. De EMFA zorgt voor een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten in de interne markt, en moet het pluralisme in de media en de onafhankelijkheid van mediadiensten beschermen. [...]”

"Ten slotte moet ook de Verordening van 29 februari 2024 over transparantie en gerichte politieke reclame een vertaling naar de Vlaamse rechtsorde krijgen. Deze verordening heeft als doel om informatiemanipulatie en buitenlandse inmenging in verkiezingen tegen te gaan, en moet het voor burgers eenvoudiger maken om politieke advertenties als zodanig te herkennen, weten waar ze vandaan komen en kunnen nagaan of het gerichte reclame betreft. [...]"

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Inspectie van Financiën verleende een positief advies op 17 april 2025 en verklaarde dat overeenkomstig artikel 31, §2, 2° het begrotingsakkoord niet vereist is.

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch- en taaladvies nummer 2025/142 van 29 april 2025.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit decreet betreft de implementatie op Vlaams niveau van drie verordeningen

1. De verordening politieke reclame¹

Deze verordening heeft een dubbele doelstelling: Enerzijds moet de tekst bijdragen tot de goede werking van de interne markt voor politieke reclame door het invoeren van geharmoniseerde regels inzake de transparantie van politieke reclame en aanverwante diensten. Anderzijds moet de verordening natuurlijke personen beschermen wat betreft de verwerking van persoonsgegevens door regels vast te stellen voor het gebruik van targeting- en amplificatietechnieken in het kader van politieke reclame

De rechtstreekse werking van de verordening politieke reclame brengt met zich mee dat slechts op een beperkt aantal vlakken een actief regelgevend optreden van de lidstaten vereist is. De meeste bepalingen uit de verordening politieke reclame vergen geen verdere maatregelen van tenuitvoerlegging in het interne recht. Hoofdstuk IV van de verordening politieke reclame, betreffende toezicht en handhaving, vereist echter wel actief regelgevend optreden. Meer bepaald moeten de lidstaten de bevoegde autoriteiten en contactpunten voor deze verordening aanduiden.

2. De Europese verordening mediavrijheid²

De Europese verordening mediavrijheid zorgt voor een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten in de interne markt, om het pluralisme in de media en de onafhankelijkheid van mediadiensten te beschermen. De tekst bevat een aantal nieuwe regels die van toepassing zijn op mediadiensten in de brede betekenis waaronder publieke en commerciële televisie- en radio-

¹ Verordening (EU) 2024/900 van het Europees Parlement en de Raad van 13 maart 2024 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame (hierna verkort geciteerd als: "verordening politieke reclame"), PB EU 20 maart 2024.

² Verordening (EU) 2024/1083 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU (hierna verkort geciteerd als: "Europese verordening mediavrijheid"), PB EU 17 april 2024.

uitzendingen, audiovisuele mediadiensten op aanvraag, online mediadiensten, audiopodcasts en perspublicaties.

Ook de meeste bepalingen uit de Europese verordening mediavrijheid zijn rechtstreeks van toepassing en vergen evenmin verdere maatregelen van tenuitvoerlegging in het interne recht. Enkele bepalingen uit hoofdstuk II en III vereisen echter wel een actief regelgevend optreden, onder meer wat betreft de bevoegdheden en taken van de Vlaamse Regulator voor de Media. Verder wordt op grond van artikel 8 van de Europese verordening mediavrijheid de Europese Raad voor mediadiensten opgericht, samengesteld uit vertegenwoordigers van nationale regulerende instanties of organen. De betrokkenheid van de Vlaamse Regulator voor de Media bij deze Raad moet eveneens geregeld worden.

3. De verordening artificiële intelligentie³

Deze verordening heeft als doel een geharmoniseerd kader te creëren voor de ontwikkeling, toepassing en handhaving van AI binnen de EU. De verordening volgt een risicogebaseerde aanpak en bevat zowel algemene verplichtingen voor AI-aanbieders als specifieke regelgeving voor hoog-risico AI-systemen.

De verordening heeft rechtstreekse werking en is verbindend in al haar onderdelen. Dit betekent dat de lidstaten geen omzetting in nationale wetgeving hoeven te voorzien, maar wel verantwoordelijk zijn voor de uitvoering en handhaving ervan. Er zijn echter enkele specifieke gebieden waar wel actief regelgevend optreden van de lidstaten vereist is. Hoofdstuk VI, dat betrekking heeft op toezicht en handhaving, vereist dat lidstaten bevoegde autoriteiten en contactpunten aanwijzen voor de uitvoering van de verordening. Daarnaast moeten lidstaten zorgen voor de nodige middelen en bevoegdheden voor deze autoriteiten om hun taken effectief uit te voeren. Verder moeten lidstaten ook nationale procedures en sancties (Hoofdstuk XII) vaststellen voor overtredingen van de verordening artificiële intelligentie, die effectief, proportioneel en afschrikkend zijn.

Zowel de verordening politieke reclame als de Europese verordening mediavrijheid, en de verordening artificiële intelligentie hebben gevolgen voor een aantal bepalingen in het Mediadecreet. Met voorliggende decreetwijziging wordt het Mediadecreet in overeenstemming gebracht met de verordening politieke reclame, de verordening artificiële intelligentie en met de Europese verordening mediavrijheid

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Zie memorie van toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid.

³ Verordening (EU) 2024/1689 van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie) (hierna verkort geciteerd als: “verordening artificiële intelligentie”), PB EU 12 juli 2024.

B. ESR-TOETS

Deze is niet van toepassing op voorliggend voorontwerp van decreet.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend voorontwerp van decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Eens de Vlaamse Regering haar eerste principiële goedkeuring heeft gegeven aan voorliggend voorontwerp van decreet zijn volgende vervolgstappen gepland:

- inwinnen van het advies van de Sectorraad Media van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (adviestermijn 30 dagen);
- inwinnen van het advies van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens;
- tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering;
- inwinnen van het advies van de Raad van State (adviestermijn 30 dagen);
- voorleggen van het voorontwerp van decreet aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring;
- voorstelling van het ontwerpdecreet aan de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement;
- bespreking en stemming van het ontwerpdecreet in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie met het oog op de gedeeltelijke uitvoering van de verordening (EU) 2024/900 van 13 maart 2024 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame, van de Europese verordening mediavrijheid, en van de verordening artificiële intelligentie;
- 2° de Vlaamse minister van Brussel en media te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Sectorraad Media van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen);
- 3° de Vlaamse minister van Brussel en media te gelasten over het voormelde voorontwerp van decreet het advies van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens in te winnen.

Cieltje VAN ACHTER

Bijlagen

- Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie met het oog op de gedeeltelijke uitvoering van de verordening (EU) 2024/900 van 13 maart 2024 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame, van de Europese verordening mediavrijheid, en van de verordening artificiële intelligentie;
- Memorie van toelichting;
- Advies van de inspectie van Financiën dd. 16 april 2025.